

2022/2081(DEC)

1.2.2023

STANOVISKO

Výboru pre regionálny rozvoj

pre Výbor pre kontrolu rozpočtu

k absolutóriu za plnenie všeobecného rozpočtu Európskej únie za rozpočtový rok 2021, oddiel III – Komisia
(2022/2081(DEC))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Younous Omarjee

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre regionálny rozvoj vyzýva Výbor pre kontrolu rozpočtu, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. konštatuje, že Dvor audítorov vo svojej výročnej správe za rok 2021¹ odhadol chybovosť výdavkov z rozpočtu EÚ v oblasti Súdržnosť, odolnosť a hodnoty v roku 2021 na 3,6 %, čo je oproti roku 2020 (3,5 %) mierne zvýšenie; zdôrazňuje, že len v prípade podokruhu Hospodárska, sociálna a územná súdržnosť je odhadovaná chybovosť 4,1 %; vyjadruje poľutovanie nad tým, že klesajúci trend z predchádzajúcich rokov nebolo možné udržať; zdôrazňuje, že väčšina nezrovnalostí zistených orgánmi auditu a Komisiou sa týka rovnakých hlavných kategórií, a to neoprávnených výdavkov, verejného obstarávania, audítorského záznamu a štátnej pomoci; domnieva sa preto, že by bolo vhodné zahrnúť do postupov potrebu dôkladnejšej kontroly a podrobnej analýzy chýb s cieľom uľahčiť predchádzanie chybám alebo im v budúcnosti zabrániť; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby venovali dôkladnú pozornosť zvýšeniu miery chybovosti a následnému zvýšeniu úrovne rizika, ako aj možnosti následnej straty prostriedkov;
2. uznáva, že rekordne vysoká úroveň platieb v rámci súdržnosti v roku 2021 spolu so zložitými pravidlami, ktorými sa riadia výdavky v tejto oblasti, by mohli čiastočne vysvetliť zvýšenú mieru chybovosti; vyjadruje však znepokojenie nad záverom Dvora audítorov, že zavedené kontroly nevyvažujú chyby s vysokým inherentným rizikom v tejto oblasti; zdôrazňuje potrebu zlepšenia rámca kontroly a uistenia v oblasti súdržnosti; zdôrazňuje, že lepšia a širšia výmena osvedčených postupov medzi krajinami je nevyhnutná na zvýšenie efektívnosti a zníženie miery chybovosti; zdôrazňuje, že ďalšie zjednodušenie pravidiel a postupov, ktorými sa riadi čerpanie v tejto oblasti, by tiež mohlo významne prispieť k efektívnejšiemu a zároveň cielenejšiemu využívaniu finančných prostriedkov a znížiť počet chýb v postupoch podávania žiadostí; v tejto súvislosti pripomína predchádzajúce stanovisko Dvora audítorov k chybám vo vracaní DPH a potrebu zjednodušiť pravidlá v tejto oblasti s cieľom pomôcť členským štátom pri plnení povinností platiť príjmom;
3. poukazuje na znepokojujúce závery osobitnej správy Európskeho dvora audítorov č. 26/2021 s názvom Správnosť výdavkov v politike súdržnosti EÚ, v ktorých sa zdôrazňuje, že vlastný kontrolný systém Európskej komisie dostatočne nekompenzuje nedostatky v práci orgánov auditu členských štátov pri kontrole výdavkov na súdržnosť; vyzýva Komisiu, aby zlepšila svoju audítorskú činnosť, audítorskú dokumentáciu a postup preskúmania a aby posilnila hlavné prvky informácií o správnosti, ktoré jej generálne riaditeľstvá poskytujú vo výročných správach o činnosti;
4. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila správne finančné riadenie pri využívaní finančných prostriedkov vrátane dodržiavania zásad právneho štátu a základných práv, a to využívaním už existujúcich nástrojov, ako je európsky mechanizmus právneho štátu, v plnom rozsahu, a aby sa neodchýlila od svojich výsad a povinností strážkyne zmlúv EÚ; vyjadruje pevné presvedčenie, že podmienenosť právnym štátom takisto prispeje k zvýšeniu správnosti čerpania finančných prostriedkov EÚ;

¹ Európsky dvor audítorov, [Výročná správa o plnení rozpočtu EÚ za rozpočtový rok 2021](#).

5. víta skutočnosť, že miera čerpania európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) na roky 2014 – 2020 sa v roku 2021 zvýšila; poukazuje na to, že dôvodom boli najmä programové zmeny v súvislosti s CRII/CRII+, ktoré umožnili rýchlo mobilizovať nevyužitú kohézne zdroje na opatrenia v oblasti zdravia, podporu podnikov a pracovníkov a zraniteľných skupín; zdôrazňuje, že podobné harmonizované zmeny programov by mali zmysel aj v súvislosti s inými programami, ak môžu viesť k vyššej efektívnosti a rýchlejšiemu a zjednodušenému čerpaniu a zároveň k zníženiu počtu chýb;
6. víta rýchle zavedenie dodatočného financovania poskytovaného v rámci iniciatívy REACT-EU; zdôrazňuje, že do konca roka 2021 bolo naplánovaných 39,4 mld. EUR (99 % celkovej sumy dostupnej na daný rok) a že prvé platby členským štátom boli uhradené už v júni 2021; zdôrazňuje, že akékoľvek zvýšenie financovania si vyžaduje väčšiu pozornosť a že v prípade chýb hrozí, že inštitúcie prídu o dôveryhodnosť; zdôrazňuje preto, že treba dôkladne monitorovať ďalšie platby a zabezpečiť, aby sa intenzita platieb neznížila, s primeranou transparentnosťou a zárukami s cieľom zabrániť zneužívaniu finančných prostriedkov;
7. varuje však, že niektoré členské štáty vykazujú veľmi nízku mieru čerpania EŠIF a budú pod značným tlakom, pokiaľ ide o čerpanie všetkých dostupných finančných prostriedkov pred ukončením programov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že prioritizácia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti členskými štátmi mohla viesť k oneskoreniam vo vykonávaní EŠIF;
8. zdôrazňuje potrebu vytvoriť integrované, súdržné, stimulujúce, účinné a spoľahlivé mechanizmy, a najmä odporúčania a technické usmernenia týkajúce sa podpory čerpania prostriedkov z európskych fondov v členských štátoch, aby ich mohli využívať čoraz efektívnejšie; zdôrazňuje, že treba identifikovať členské štáty, ktoré majú veľmi nízku mieru čerpania, a stanoviť a analyzovať dôvod, prečo v skutočnosti dochádza k nižšiemu čerpaniu, a že by sa potom mali prijať vhodné opatrenia na zlepšenie miery čerpania, a to aj prostredníctvom výmeny najlepších postupov medzi krajinami a administratívnej odbornej prípravy; vyzýva Komisiu, aby v štruktúrovanom dialógu s členskými štátmi analyzovala administratívne praktiky a postupy na odstránenie neefektívnosti a aby sprístupnila príklady účinných administratívnych praktík a postupov všetkým príslušným orgánom;
9. uznáva, že kríza spôsobená ochorením COVID-19 predstavovala novú a neočakávanú výzvu a že dôsledky ruskej agresie na Ukrajinu budú podobne predstavovať veľkú výzvu; zdôrazňuje, že EÚ a jej členské štáty musia reagovať rozhodne a poskytovať riešenia na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni; zdôrazňuje, že politika súdržnosti už preukázala svoju pridanú hodnotu a bude ešte nevyhnutnejšia po kríze spôsobenej ochorením COVID-19 a vojne na Ukrajine;
10. víta rastúcu finančnú flexibilitu v súvislosti s využívaním kohéznych fondov, ktorá členským štátom umožňuje dočasne využívať finančné prostriedky na financovanie projektov súvisiacich s krízou; zdôrazňuje, že treba podporovať kontinuitu a užšiu spoluprácu medzi všetkými zainteresovanými stranami politiky súdržnosti, najmä medzi MSP, obcami a regiónmi, ktoré budú v nadchádzajúcich mesiacoch riešiť energetickú

krízu, rastúcu nezamestnanosť, migráciu, vysokú infláciu, potravinovú krízu a zdravotnú starostlivosť; potvrdzuje neustále odhodlanie plniť dlhodobé ciele politiky súdržnosti, ktoré by sa mali podporovať aj týmito možnosťami flexibility; zdôrazňuje, že odstránenie základných príčin nezrovnalostí zjednodušením a posilnením administratívnych kapacít by pomohlo príjemcom a orgánom zamerať sa na výsledky a prispieť k zníženiu miery chybovosti; konštatuje, že naliehavé opatrenia flexibility prijaté v reakcii na krízu spôsobenú ochorením COVID-19 mali okamžitý vplyv a že mnohé z týchto opatrení, ktoré priniesli pozoruhodné výsledky, by mali v krátkodobom horizonte pokračovať, najmä teraz v súvislosti s vojnou na Ukrajine;

11. vyzýva Komisiu, aby vypracovala opatrenia na zjednodušenie postupov, ktoré za uvedených okolností prispievajú k zodpovednému a primeranému vynakladaniu finančných prostriedkov a následnej obnove v členských štátoch, pričom treba mať na pamäti, že ciele členských štátov na programové obdobie 2021 – 2027 musia byť oveľa ambicióznejšie v reakcii na súčasné rozsiahle hospodárske a sociálne dôsledky krízy spôsobenej ochorením COVID-19 a vojny na Ukrajine s cieľom chrániť občanov, zachovať pracovné miesta a posilniť investičné prostredie; v tejto súvislosti tiež vyzýva Komisiu, aby zabezpečila zapojenie všetkých zainteresovaných strán a všetkých úrovní verejnej správy a miestnej samosprávy do vypracúvania a vykonávania plánov hospodárskej obnovy;
12. berie na vedomie, že od roku 2021 Komisia spravuje pobrexitovú adaptačnú rezervu, ktorá poskytuje podporu regiónom najviac postihnutým vystúpením Spojeného kráľovstva z EÚ; berie na vedomie, že v roku 2021 sa uskutočnili dve platby predbežného financovania v rámci pobrexitovej rezervy; zdôrazňuje, že by sa mal pripraviť jasný prehľad situácie a že dotknutým krajinám by sa malo pomôcť zlepšiť ich čerpanie prostredníctvom programov technickej pomoci na spoluprácu so správnymi orgánmi a technických usmernení a programov odbornej prípravy;
13. vyjadruje poľutovanie nad znepokojivými oneskoreniami vo vykonávaní Fondu na spravodlivú transformáciu (FST), ktoré je naliehavo potrebné na podporu ľudí a regiónov EÚ pri zelenej transformácii; naliehavo vyzýva, aby sa nedostatky napravili prijatím primeraných opatrení; zdôrazňuje, že treba určiť, čo presne je dôvodom oneskorenia, a následne upraviť postupy alebo zjednodušiť pravidlá a znížiť administratívnu záťaž, ktorá môže brániť čerpaniu; zdôrazňuje, že najmä v prípade nových fondov musia byť všetky zainteresované strany lepšie prepojené v postupoch, aby sa zabránilo prekážkam a nahromadeniu neuhradených platieb v procese čerpania;
14. vyjadruje poľutovanie nad oneskoreniami pri spustení nových programov v rámci fondov riadiacich sa nariadením o spoločných ustanoveniach; uznáva, že toto zdržanie je výsledkom neskorého prijatia právnych predpisov v oblasti súdržnosti, zmeny v plánovaní v rámci núdzových opatrení v súvislosti s ochorením COVID-19 a úsilia spojeného s národnými plánmi obnovy a odolnosti; zdôrazňuje, že sa použili len 2 % dostupnej sumy viazaných rozpočtových prostriedkov pre fondy podľa nariadenia o spoločných ustanoveniach; zdôrazňuje, že treba pozorne monitorovať intenzitu čerpania a v prípade, že sa situácia nezlepší, naliehať na členské štáty, aby prijali opatrenia;
15. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Dvor audítorov vo svojej osobitnej správe o výdavkoch v oblasti klímy v rozpočte EÚ na roky 2014 – 2020 uviedol, že celkové

podávanie správ Komisie o výdavkoch v oblasti klímy bolo nespoľahlivé a že Komisia nadhodnotila výdavky v oblasti klímy najmenej o 72 miliárd EUR, z čoho viac ako 80 % pochádzalo z finančných prostriedkov na poľnohospodárstvo, čo znamená, že približne 13 % rozpočtu EÚ na roky 2014 – 2020 sa vynaložilo na opatrenia v oblasti klímy; vyjadruje preto obavy v súvislosti so spoľahlivosťou podávania správ v oblasti klímy na roky 2021 – 2027 a vyzýva Komisiu, aby prehodnotila svoju metodiku sledovania klímy;

16. zdôrazňuje význam politiky súdržnosti pri podpore rodovej rovnosti, ako sa zdôrazňuje v iniciatívnej správe Európskeho parlamentu o rodovom rozmere v politike súdržnosti a v osobitnej správe Európskeho dvora audítorov č. 10/2021: Uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti v rozpočte EÚ: nastal čas premeniť slová na skutky; poukazuje na hodnotenie Dvora audítorov, že rozpočtový cyklus EÚ primerane nezohľadnil rodovú rovnosť a Komisia ešte nesplnila svoj záväzok uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti v rozpočte EÚ; na druhej strane víta prácu Komisie na novej klasifikácii na meranie rodového vplyvu výdavkov Únie; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že táto klasifikácia sa zameria na presné a komplexné vyjadrenie vplyvu programov na rodovú rovnosť;
17. berie na vedomie, že Dvor audítorov v roku 2021 oznámil úradu OLAF 15 prípadov, čo je oproti 6 prípadom v roku 2020 výrazný nárast; konštatuje tiež, že len jeden z týchto prípadov bol zároveň oznámený Európskej prokuratúre; vyjadruje poľutovanie nad nedostatočnou transparentnosťou, pokiaľ ide o počet prípadov, ktoré Komisia nahlásila Európskej prokuratúre; vyzýva Komisiu, aby dôkladnejšie monitorovala vykonávanie programov, dôsledne oznamovala všetky porušenia Európskej prokuratúre a zároveň zabezpečila transparentnosť v oznámených prípadoch;
18. zdôrazňuje úlohu Európskej prokuratúry pri ochrane finančných záujmov Únie prostredníctvom trestného práva; pripomína, že v nariadení o Európskej prokuratúre sa prokuratúre zveruje právomoc vyšetrovať, stíhať a postaviť pred súd páchatel'ov trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy Únie, pričom sa osobitný dôraz kladie na trestné činy s cezhraničným rozmerom; pripomína, že v nariadení o Európskej prokuratúre sa stanovuje, že všetky inštitúcie, orgány, úrady a agentúry Únie majú povinnosť priamo oznamovať Európskej prokuratúre akúkoľvek trestnú činnosť, v súvislosti s ktorou by mohla vykonávať svoju právomoc; vyjadruje tiež poľutovanie nad spormi, ktoré vznikli v súvislosti s právomocou rozhodovať o konkrétnych prípadoch v niektorých členských štátoch, najmä pokiaľ ide o prípady podozrenia z podvodu týkajúce sa fondov CRII a CRII+;
19. vyjadruje poľutovanie nad tým, že na posilnenej spolupráci v rámci EPPO sa v súčasnosti nezúčastňujú všetky členské štáty, a odsudzuje všetky nezrovnalosti alebo stranícke zásahy pri vymenúvaní prokurátorov v zúčastnených členských štátoch;
20. okrem toho vyzýva na väčšie úsilie v boji proti podvodom na úrovni EÚ a v členských štátoch; vyzýva Komisiu, aby členským štátom poskytla primeranú podporu, aby mohli účinnejšie bojovať proti korupcii, čím sa tiež zvýši celková dôvera občanov v inštitúcie EÚ.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	25.1.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+: 30 -: 0 0: 5
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	François Alfonsi, Pascal Arimont, Adrian-Dragoş Benea, Isabel Benjumea Benjumea, Stéphane Bijoux, Franc Bogovič, Corina Creţu, Rosa D'Amato, Christian Doleschal, Matthias Ecke, Chiara Gemma, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Ondřej Knotek, Elżbieta Kruk, Nora Mebarek, Martina Michels, Denis Nesci, Niklas Nienaaß, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Alessandro Panza, Caroline Roose, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solís Pérez
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Hannes Heide, Jan Olbrycht, Mauri Pekkarinen, Rovana Plumb, Bronis Ropė
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Jordi Cañas, Gilles Lebreton

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

30	+
NI	Chiara Gemma
PPE	Pascal Arimont, Isabel Benjumea Benjumea, Franc Bogovič, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Christian Doleschal, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Andrey Novakov, Jan Olbrycht
Renew	Stéphane Bijoux, Jordi Cañas, Ondřej Knotek, Mauri Pekkarinen, Susana Solís Pérez
S&D	Adrian-Dragoș Benea, Corina Crețu, Matthias Ecke, Hannes Heide, Nora Mebarek, Rovana Plumb, Marcos Ros Sempere
The Left	Martina Michels, Younous Omarjee
Verts/ALE	François Alfonsi, Rosa D'Amato, Niklas Nienaß, Caroline Roose, Bronis Ropë

0	-

5	0
ECR	Elzbieta Kruk, Denis Nesci
ID	Gilles Lebreton, Alessandro Panza, André Rougé

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania